עבודת גמר בתכנון ותכנות מערכות 5 יח"ל – שאלון 883599

ChessMaster

שם התלמיד: ניצן ויינגרט

ת.ז.: 209857382

שם הבית ספר והעיר: תיכון מו"ר (מודיעין, מכבים

ורעות)

מורה: אורן גרוס

3.5.2022 :תאריך

<u>תוכן עניינים</u>

2	מסמך ייזום
2	
2	תיאור מוצר
2	אילוצים ודרישות
3	תיחום הפרויקט
3	מצב השוק
4	מסמך אפיון
4	פונקציונליות המערכת
4	עיקריים
5	המערכת ארכיטקטורת המערכת
6	מסמך עיצוב
6	סביבת פיתוח
6	שנדרשתי ללימוד עצמי וחקר
6	תהליך החקר
7	 תרשים פונקציונליות של הפרויקט והקשרים ביניהם
8	תרשים מודלים של הפרויקט והקשרים ביניהם
8	פירוט המודלים של הפרויקט
9	עיצוב נתונים ופרוטוקולים
10	ממשק משתמש והוראות הפעלה
10	קודים עיקריים של מודלים והפונקציות העיקריות
12	רירליוורפיה

מסמך ייזום

מבוא

תיאור התחום שבו עוסקת העבודה

בתחום תורת המשחקים נשאלת השאלה: האם יש אסטרטגיה שתמיד תביא לניצחון, במשחק ללא מזל שבו כל הכלים חשופים לכלל המשתתפים?

נכון להיום, לא נמצא משחק כזה שאין לו "פתרון"- או שהשחקן הראשון יכול תמיד לנצח, או שהשני, או שתמיד יהיה תיקו (לדוגמה באיקס עיגול כאשר 2 השחקנים הכי טובים תמיד התוצאה תהיה תיקו). התעלומה הגדולה היא במשחק שחמט, שבו אין רכיב של מזל וכל הכלים חשופים, אך עדיין לא נמצאה אסטרטגיה מנצחת עבורו. על מנת לגלות את ה"פתרון" לשחמט, החלו ליצור אלגוריתמים ובינה מלאכותית שבעזרתה יוכלו להבין מהו ה"פתרון" של שחמט.

קהל יעד

- שחקנים מתחילים שינסו ללמוד אסטרטגיות מהמהלכים של האלגוריתם.
 - שחקנים מנוסים שינסו לנצח את ה-Al.

מוטיבציה לפיתוח

- עידוד של מגוון אנשים לשחק שחמט (ילדים ומבוגרים)
 - משחק לתרגול בצורה ידידותית ללא צורך בדפדפן

מה המערכת אמורה לבצע

השרת נפתח והוא ממתין למשתמשים חדשים.

לקוח או מספר לקוחות, מנסים להתחבר לשרת והוא מנהל נגד כל אחד מהם משחק שחמט. המשחק הוא בין הלקוח לבין אלגוריתם הנמצא בשרת, לאחר כל מהלך של הלקוח, האפליקציה שולחת לשרת את המהלך שנבחר, האלגוריתם בוחר איזה מהלך אופטימלי לביצוע, שולח ומבצע את המהלך הנבחר.

תיאור המוצר

הגדרת המטרות המרכזיות של העבודה:

- תרגול משחק בדרך ידידותית ונוחה
- שמירה אוטומטית של המשחק באמצע והמשך בזמן אחר
 - הגברת הביטחון למשתמשים

אילוצים ודרישות

בעיות שהמערכת צריכה להתמודד איתם:

- <u>השרת צריך להתמודד עם כמה לקוחות במקביל</u>- לשם כך השתמשתי ב-Threading, על מנת לנהל כמה משחקים במקביל ולקבל הודעות מלקוחות שונים במקביל.
- <u>חוסר תיאום בין החוקים בשרת ללקוח</u>- הקודים לכללי המשחק שונים זה מזה עקב השימוש במנוע משחק בלקוח ולשם האחידות ולעבודה יעילה יותר, יצרתי ספרייה (Core) עם החוקים שגם הלקוח וגם השרת משתמשים בה.
 - אלגוריתם פחות מדויק על מנת שתהיה תגובה מהירה- השתמשתי באלגוריתם שדורש הרבה זמן חישוב, ולכן הייתי צריך להוריד את הדיוק, על מנת שתהיה תגובה מהירה למהלכים של הלקוח.

<u>תיחום הפרויקט</u>

הפרויקט מורכב משלושה חלקים ראשיים:

- נore מכיוון שחוקי השחמט זהים גם בלקוח וגם בשרת, יצרתי ספרייה הנקראת core שבה יש את החוקים הבסיסיים, הספרייה נמצאת גם בשרת וגם בלקוח.
 - 2. **שרת:** מנהל את המידע מהלקוחות ואת מאגר הנתונים ומכיל את האלגוריתם.
 - 3. **לקוח:** מכיל את ממשק המשתמש ומאפשר לשחק לבצע מהלכים במשחק השחמט.

מצב השוק

<u>מוצרים דומים בשוק:</u>

ברחבי האינטרנט ישנם אתרים ותוכנות רבות של משחקי שחמט ושל אלגוריתמים עבורם, ועניין אותי מאוד לחקור כיצד הם עובדים ולכן בחרתי בנושא זהה.

משחק השחמט נחשב למשחק מורכב מאוד ורציתי להנגיש את המשחק לקהלים רחבים יותר ולהנגיש את זה בצורה ידידותית.

מוצר יהיה דומה ל-<u>chess.com</u>.

מסמך אפיון

<u>פונקציונאליות המערכת</u>

- ממשק לקוח
- אפשרות ללחוץ על כלי משחק, לראות את המהלכים האפשריים שלו ולבצע מהלך
 - התחברות למערכת יצירת קשר בין השרת לכל אחד מהלקוחות
 - (database) הרשמה והתחברות למאגר משתמשים
 - של מנת למצוא את המהלך האופטימלי Al- MinMax אשתמש בשיטת של Al- אשתמש בשיטת

אילוצים עיקריים

- .windows 10 התוכנה רצה על מערכת הפעלה
- המערכת דורשת חיבור לרשת מקומית עם מספר מחשבים.
- האלגוריתם יהיה פשוט יותר ולכן פחות אפקטיבי (ככל שהאלגוריתם רואה יותר קדימה כך מספר האופציות עולה בצורה אקספוננציאלית, לכן יש הגבלת עומק של 3 צעדים קדימה שהוא ינתח.

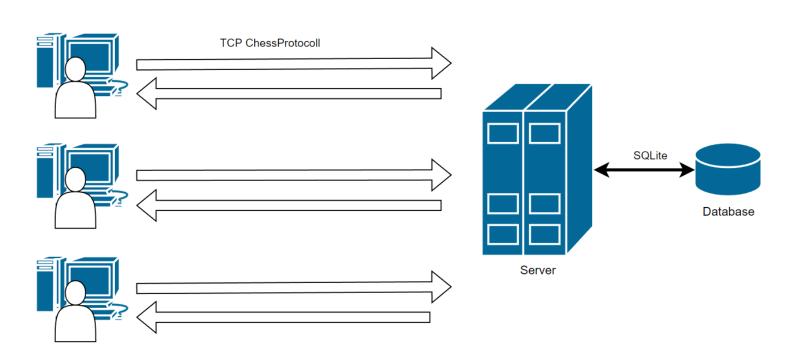
<u>פירוט והסבר על פונקציונליות המערכת</u>

- <u>ממשק לקוח</u> הממשק נבנה בUnity על מנת לאפשר מסכים הנוחים לשימוש הלקוח,
 כגון: מסך כניסה, הרשמה ומסך המשחק הראשי.
- אפשרות ללחוץ על כלי משחק, לראות את המהלכים האפשריים שלו ולבצע מהלך בדיקה בספרייה לגבי המהלכים האפשריים ויצירה של ריבועים וויזואליים, על מנת להקל על המשתמש. בנוסף, הוספת אנימציה של תזוזת השחקן.
- <u>התחברות למערכת יצירת קשר בין השרת לכל אחד מהלקוחות</u>- במסך הפתיחה יש
 מקום לכתיבת ה-IP של השרת על מנת להתחבר אליו.
- הרשמה והתחברות למאגר משתמשים (database) במאגר הנתונים נשמרים שם ממשתמש, הסיסמה והלוח האחרון שהמשתמש שיחק, בשרת החיבור לdatabase בוא

.SQLite דרך הסיפרייה

▶ אשתמש בשיטת MinMax ל-AI על מנת למצוא את המהלך האופטימלי
 בשרת יש אלגוריתם שמעריך את המהלך האופטימלי לביצוע בכך, שהוא מייצר את האפשרויות הבאות ומנתח כל אפשרות ובוחר את המהלך המיטבי. (זהו העומק של האלגוריתם, כמה צעדים קדימה הוא מנתח).

<u>תרשים ארכיטקטורת המערכת</u>

מסמך עיצוב

סביבת פיתוח

הפרוייקט נעשה בשפת #C בסביבת SQL בסביבת SQL ובמנוע Unity. הפרוייקט נעשה בשפת #C בסיס הנתונים. באמצעות DBeaver.

הכלים והספריות בהם השתמשתי בהם:

- ◆ Socket ספרייה לשימוש בתקשורת בין מחשבים שונים, השתמשתי בו על מנת לבסס תקשורת
 TCP.
 - → Time השתמשתי בספרייה Time על מנת לבדוק את המהירות של האלגוריתם ומתי לנתק לקוח שנמצא זמן רב מדי מחובר.
 - Threading ספרייה המאפשרת שימוש ב-Threading •
 - scriptsı ספרייה של המנוע הגרפי שמכיל עבודה עם אובייקטים, סצנות ו UnityEngine ◆
 - ספרייה שמאפשרת תקשורת וגישה לממסד הנתונים Sqlite ◆
 - ◆ Cryptography ספרייה המשמשת להצפנה חד כיוונית (Hash) לסיסמאות, על מנת שלא יגלואותם.

הגדרות ומושגים

- עבור מגוון C# מנוע גרפי המאפשר ליצור משחקים ואפליקציות בשפת Unity 0
 פלטפורמות.
- .scripts במנוע הגרפי נוצרים אובייקטים שאליהם משייכים קובצי קוד הנקראים Scripts •
- Scenes המנוע מאפשר מעבר בין סצנות לדוגמא בין תפריט ראשי לסצנה של המשחק Scenes עצמו.
 - האלגוריתם המשמש לבחירת המהלך האופטימלי הבא.
 - שרת מחשב המריץ את תוכנת השרת ושאר המחשבים מתחברים אליו (הלקוחות)
 - לקוח הלקוח מהווה את ממשק המשתמש, הוא מנהל את התקשורת בין המשתמש
 לשרת.
- שמצעי המשמש לאחסון מסודר של נתונים במחשב, לשם איחזורם ועיבודם.
 הגישה לבסיס נתונים נעשית באמצעות תוכנה ייעודית.
 - Thread מערכת לניהול פקודות שרצות במקביל, בשרת הקוד שמנהל לקוח בודד, רץ במקביל בכמה Threads כדי לקבל הודעות מכולם.

עומק (Depth) – באלגוריתם MinMax זהו מספר הצעדים שהוא מסתכל קדימה, עומק
 של 5 מייצר את כל הלוחות 5 צעדים קדימה ומנתח אותם ובוחר איזה מהלך כדאי
 לביצוע.

<u>הנושאים שנדרשתי ללימוד עצמי וחקר</u>

- שימוש במנוע המשחק Unity ניהול האובייקטים שעל המסך ושימוש בסצנות בשביל מסכים שונים (התחברות, משחק, ניצחון)
 - שימוש ב-sockets ב-#C בשביל תקשורת בין הלקוח והשרת.
 - שימוש ב-Threding כדי שהשרת ינהל מספר משתמשים במקביל.
 - הדרך שבה המחשב יודע איזה מהלך לבצע. MinMax Algorithm
 - Database עבודה עם

<u>תהליך החקר</u>

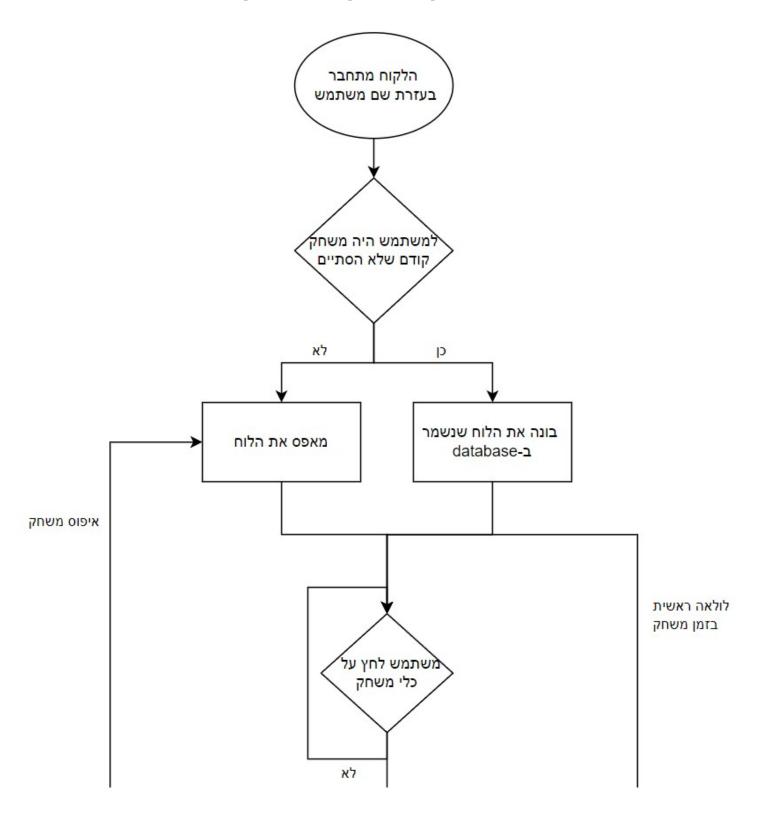
שימוש במנוע המשחק Unity:

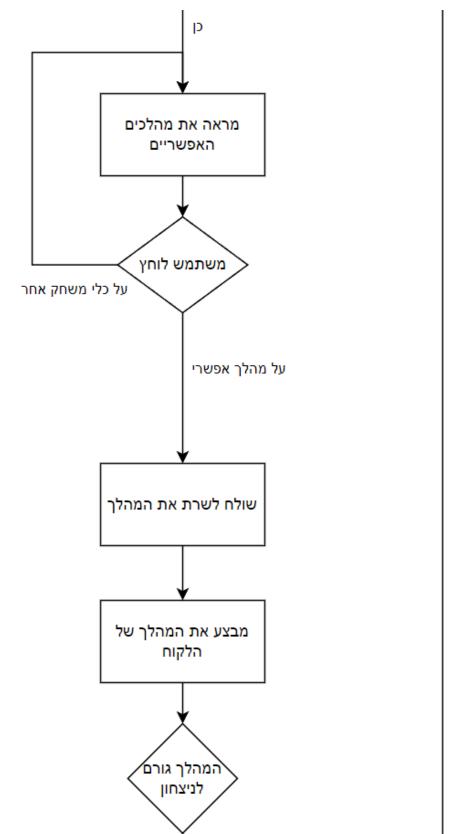
בתחילה ראיתי איך עשו פרויקטים אחרים בUnity ולמדתי את הדברים הבסיסיים, איך ליצור אובייקטים ואיך לסגור אותם, התחלתי לכתוב את צד הלקוח ובמהלך הכתיבה בדקתי באינטרנט כיצד לעבוד עם קלט מהעכבר ועם החלפת סצנות.

<u>שימוש ב-sockets ב-#C ליצור חיבור בין השרת:</u>

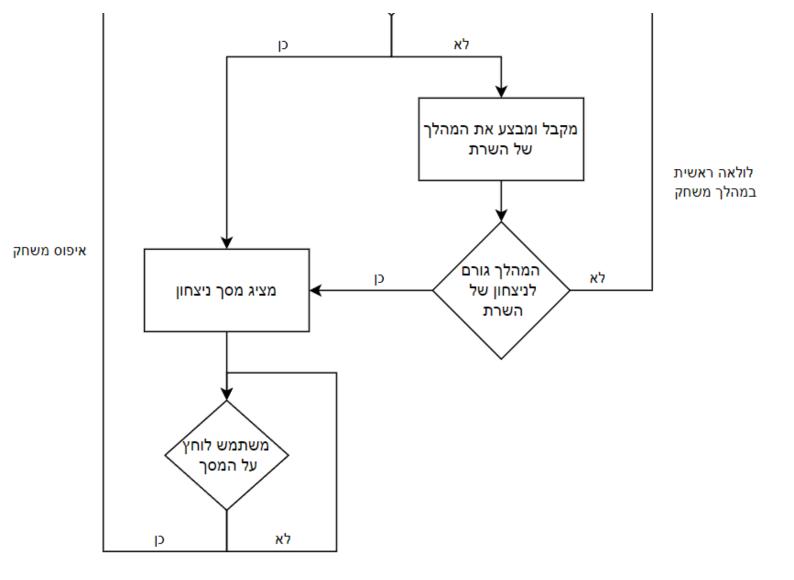
לאחר חיפוש ממושך באינטרנט יצרתי שרת ולקוח בקובץ אחר על מנת לבחון את אמינות של multiThreading הספרייה ולאחר מכן שילבתי בקובץ גם

<u>תרשים מהלך משחק בצד הלקוח</u>

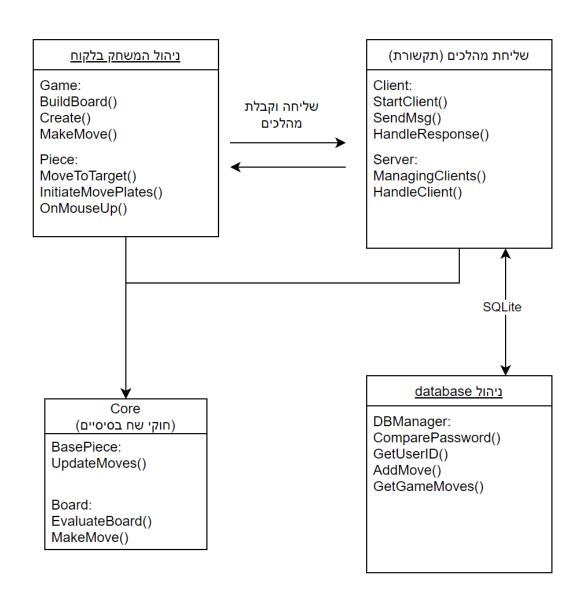

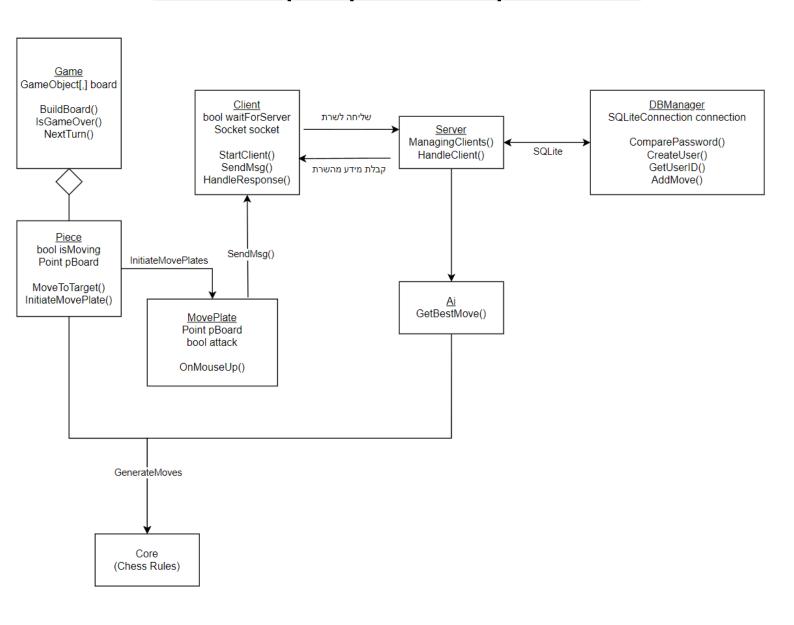
לולאה ראשית במהלך משחק

<u>תרשים פונקציונליות של הפרויקט והקשרים ביניהם</u>

תרשים מחלקות של הפרויקט והקשרים ביניהם

<u>פירוט המודלים של הפרויקט</u>

Core

BasePiece בחלקה לכל כלי משחק, מחלקה זו פשוטה יותר מPiece מכיוון שהיא צריכה לעבוד מהר כשהוֹA מייצר מיליוני אפשרויות על מנת לבחור את האופציה המיטבית. המחלקה מכיל את הלוגיקה לאפשרויות למהלך הבא של אותו שחקן.

- לוח מצומצם יותר על מנת שיעבוד מהר יותר. Board

.y-ı x מחלקה פשוטה של - Point

Move - מחלקה שמכילה נקודת התחלה ונקודת סיום.

Server

Managing Clients

הפעולה הראשית שפותחת שרת ומחכה למשתמשים להתחבר, לאחר החיבור היא משייכת לכל socketi Thread לכל אחד אחד socketi Thread

HandleClient

פעולה שמנהלת את ההודעות ללקוח מסויים, היא מקבלת ממנו מידע ומנתחת אותה ושולחת הודעה מתאימה בחזרה.

ב מנהל את התקשורת מול השרת, שולח ומקבל מידע ומנתח את המידע שהגיע. - Client

<u>Game</u> מחלקה ראשית שמייועדת לניהול המשחק את הלקוח, המחלקה מכילה את יצירת הלוח <u>-Game</u> הוויזואלי, ביצוע של מהלכים חדשים ויצירה של כלי משחק חדשים על הלוח.

שחק – מחלקה שמשוייכת למהלכים האופציונאלים כאשר הלקוח בוחר כלי משחק – MovePlate בעזרת Client.cs מסויים, אם העכבר נלחץ על

Piece – מחלקה השייכת לכל כלי משחק בצד הלקוח, המחלקה מכילה פעולה שנוגעות לוויזואליות של כלי המשחק, כמו יצירת מהלכים אפשריים, התקדמות לכיוון היעד (כאשר נבחר מהלך).

DBManager

הפעולה – ComparePassword – מקבל את המיקום של המשתמש וסיסמה שהלקוח הכניס, הפעולה – ComparePassword – מחזירה עם הסיסמה שווה לסיסמה שב-Database

<u>GetUserID</u> – הפעולה מקבלת שם משתמש וסיסמה ואם הסיסמה נכונה יוחזר המיקום ב
 database יוחזר, במידה והסיסמה לא נכונה יוחזר 1- ואם שם המשתמש לא קיים ב-database יוחזר
 0.

AddMove – מקבל מהלך ומיקום של המשתמש, הפעולה מוסיפה את המהלך לרשימת – database.

ב מסוים. – GetGameMoves – הפעולה מחזירה את רשימת המהלכים של משתמש

<u>עיצוב נתונים ופרוטוקולים</u>

<u> ChessProtocol - פירוט הפרוטוקולים</u>

1. לאחר שהלקוח מבצע מהלך, הלקוח שולח את המהלך (Move) בפורמט הבא:

1_x1, y1_x2, y2,PType

1 מסמן את סוג ההודעה - זוהי הודעה של מהלך שהתבצע על ידי הלקוח

. זו נקודת ההתחלה של האובייקט ו-x2,y2 היא נקודת הסיום של האובייקט x1, y1

PType - תו בודד שמסמן את כלי המשחק שנאכל באותו המהלך, הסימונים לחיילים הם:

n - knight

k - king

q - queen

r - rook

b - bishop

p - pawn

' ' - אף כלי משחק לא נאכל בתור זה

מהלך זה גם מוחזר מהשרת לאחר שהלקוח שלח את המהלך שלו, ההודעה באותו הפורמט

2. התחברות - הלקוח מנסה להתחבר למשתמש קיים בעזרת ההודעה הבאה:

2_username_password

אם הנתונים נכונים השרת יחזיר:

9_FEN

FEN – פורמט להעברת לוח של שחמט בעזרת שורת טקסט, השרת מחזיר את הלוח של המשחק הקודם שהמשתמש לא סיים, ובכך יוכל להמשיך מאותו המשחק.

אם הנתונים לא נכונים תוחזר ההודעה הבאה:

10_wrong user or password

:3 יצירת משתמש - הלקוח שולח את ההודעה כאשר הוא מנסה ליצור משתמש חדש: 3_username_password

> אם הנתונים נכונים השרת יישלח את ההודעה הבאה: 7_ok

אם הנתונים לא נכונים תשלח מהשרת ההודעה הבאה: 8_user taken

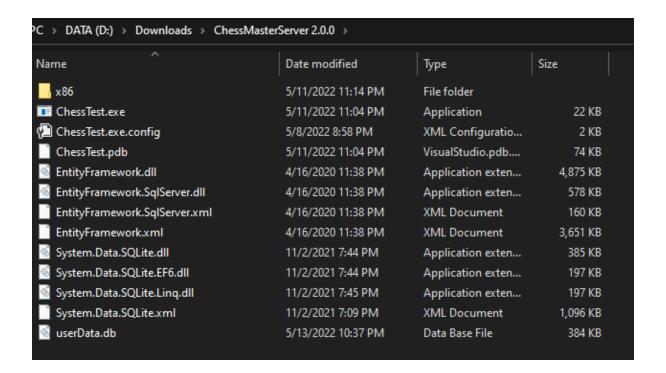
במידה והמידע לא בפורמט מתאים השרת שולח את ההודעה הבאה: 11_msg not in format

מבני נתונים

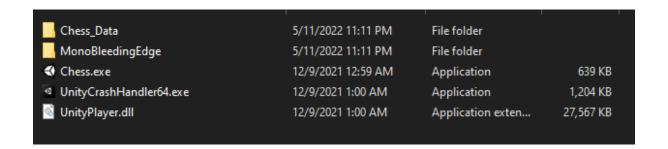
<u>ממשק משתמש והוראות הפעלה</u>

למערכת יש 2 קטעים שצריך להריץ:

- את השרת שפותח cmd באחד מן המחשבים באותה רשת מקומית
 - במחשב אחד או מספר מחשבים לפתוח את תוכנת הלקוח

כך נראים קובצי השרת, המשתמש צריך לפתוח את הChessTest.exe

כך נראית תיקיית המשחק הראשי, המשתמש צריך לפתוח את Chess.exe

<u>מסך השרת:</u>

במסך זה השרת מראה תחילה את ה-IP שלו שדרוש להעביר ללקוחות. בהמשך כאשר לקוחות מתחברים לשרת במסך זה ניתן לראות את ההודעות שעוברות לשרת.

<u>הוראות הפעלה</u> - למסך השרת אין שום קלט נדרש, זהו מסך המיועד לניטור.

<u>מסך פתיחה:</u>

הוראות הפעלה למסך הפתיחה:

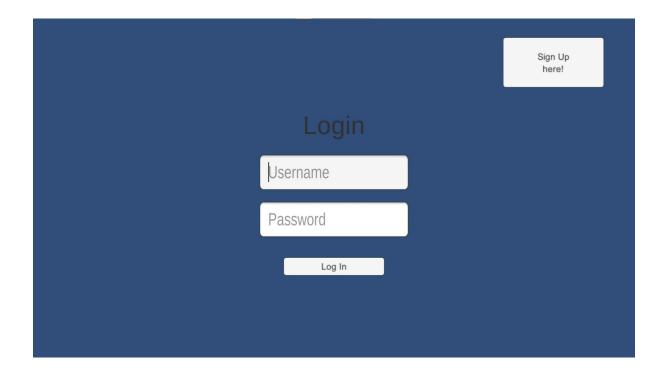
במסך השרת יש IP שהשרת אומר לך להכניס ללקוח, המשתמש צריך להכניס את ה-IP וללחוץ על Enter או על הכפתור "start game" על מנת לעבור למסך .Log in-

במקרה שממלאים טקסט לא תקין או IP שבו לא פתוח השרת יופיע המסך הבא:

אם ה-IP תקין הלקוח יוצר חיבור אל השרת ועובר אל מסך ההתחברות.

<u>מסך התחברות</u>

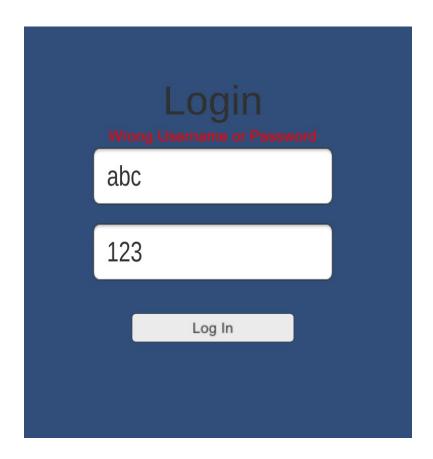
הוראות הפעלה למסך ההתחברות:

במסך זה אפשר להיכנס למשתמש קיים או לעבור למסך של יצירת המשתמש,

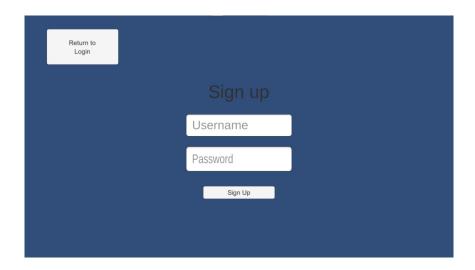
הכפתור "Sign up here" מעביר למסך יצירת המשתמש - Username - הכנסת שם המשתמש - Password - מתחבר למשתמש - Login

הלקוח שולח לשרת את הנתונים והוא משווה עם מאגר הנתונים.

(הסיסמה עוברת הצפנה חד כיוונית על מנת שלא יהיה דרך לבעל השרת או לתוכנה בצד שלישי לגלות את הסיסמה). במידה והמשתמש לא קיים או שהסיסמה אינה מתאימה יופיע המסך הבא:

<u>מסך יצירת משתמש</u>

<u>הוראות הפעלה למסך יצירת משתמש:</u>

במסך זה נועד ליצירת משתמש חדש

הכפתור "Return to Login" מחזיר למסך ההתחברות. Username – הכנסת שם המשתמש חדש

בעביר לשרת את הנתונים - Sign Up

הכנסת סיסמה - Password

הלקוח שולח לשרת את הנתונים והוא בודק שאין משתמש באותו השם במאגר הנתונים.

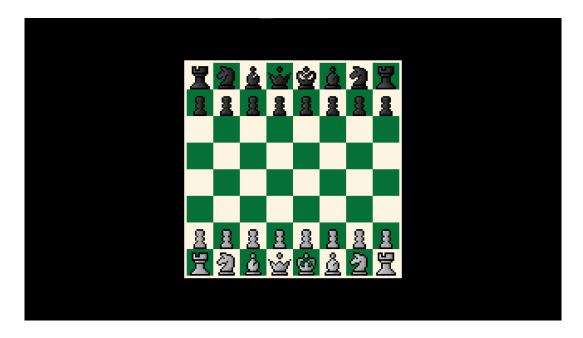
במידה ואין משתמש בשם זה הנתונים יוכנסו למאגר הנתונים ותופיעה ההודעה הבאה:

במידה ויש משתמש באותו השם:

<u>מסך המשחק הראשי</u>

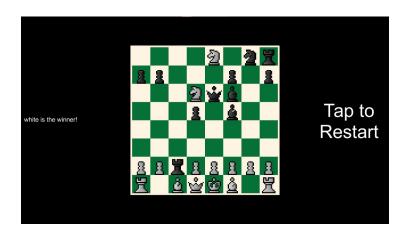

ניתן לשחק בכך שלוחצים על כלי משחק, לאחר מכן יופיעו המהלכים האפשריים של אותו כלי משחק.

לאחר מכן לחץ על המשבצת שאליה תרצה לעבור או לחץ על כלי משחק אחר, על מנת לראות את המהלכים האפשריים לביצוע.

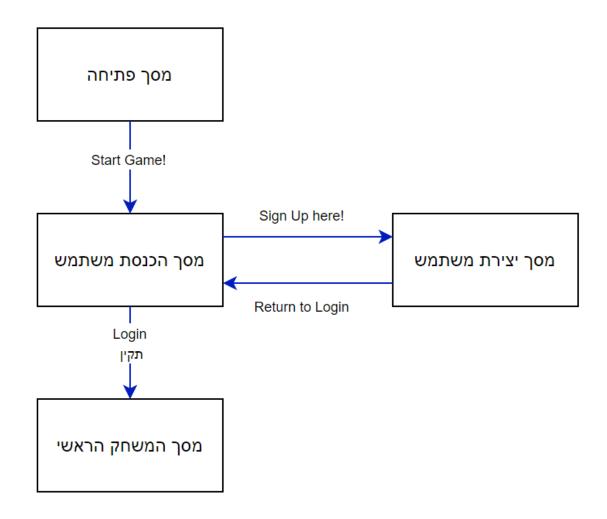
בשלבים הבאים השרת יבצע מהלך וחוזר חלילה עד שיתקבל מנצח.

כאשר המחשב או השחקן מנצח יופיע המסך הבא (חלק ממסך המשחק הראשי):

כאשר השחקן לוחץ בכל מקום עם העכבר המשחק יתאפס ויתחיל משחק חדש.

<u>תרשים זרימה של מעבר בין המסכים</u>

<u>קודים עיקריים של מודלים והפונקציות העיקריות</u>

<u>הרצת השרת:</u>

1. הפעולה ManagingClients נקראת בתחילת הקוד והיא פותחת את השרת ומחברת משתמשים לThread שמריץ את הפעולה

```
public static void ManagingClients()
{
    //main command which handles new clients and creates thread for each
    List<Thread> threads = new List<Thread>();
    IPAddress ipAddress = IPAddress.Parse("10.100.102.61");
    IPEndPoint localEndPoint = new IPEndPoint(ipAddress, SERVER_PORT);
    // Create a Socket that will use Tcp protocol
    Socket serverSocket = new Socket(ipAddress.AddressFamily, SocketType.Stream, ProtocolType.Tcp);
    serverSocket.Bind(localEndPoint);
    int id = 0;
    while (true)
    {
        serverSocket.Listen(10);
        Socket handler = serverSocket.Accept();
        RemoveFinishedThreads(threads);
        threads.Add(new Thread(() => HandleClient(handler)) { Name = "t" + id });
        threads.Last().Start();
        id++;
    }
}
```

2. הפעולה HandleClient מקבלת את הsocket מקבלת את המשחק עם הלקוח.

```
public static void HandleClient(Socket clientSocket)
    Board board = new Board();
    try
         string data = null;
         byte[] bytes = null;
byte[] msg;
         while (true)
             bytes = new byte[1024];
if (data != "")
                  int bytesRec = clientSocket.Receive(bytes);
                  data = Encoding.ASCII.GetString(bytes, 0, bytesRec);
Console.WriteLine("{0}: {1}", Thread.CurrentThread.Name, data);
                  msg = Encoding.ASCII.GetBytes(AnalizingMsg(data, board));
                  clientSocket.Send(msg);
              Thread.Sleep(100);
    catch
         clientSocket.Shutdown(SocketShutdown.Both);
         clientSocket.Close();
         Console.WriteLine("close");
```

<u>רפלקציה</u>

הפרויקט שלי עסק ביצירת Al לשחמט.

בפרויקט למדתי כיצד לנהל פרויקטים בסדר גודל רחב הרבה יותר מכאלה שעשיתי בעבר, למדתי כיצד משתמשים במנוע גרפי UNITY ואיך הקוד מתנהל עם התוכנה: לכל חלק ויזואלי יש תכונות בסיסיות (מיקום וכו) וקוד שמצורף אליו, מאוד נהנתי להשתמש בדרך חדשה לכתוב קוד ובנוסף לשלב אותו עם שרת.

אני מרוצה מהתוצר הסופי, אך לדעתי שאפתי גבוה מדי ולא היה לי מטרות ברורות, כל הזמן המשכתי להוסיף עוד ועוד דברים, כמו האפשרות לחזור אחורה, כתיבת חוקי השחמט בעצמי במקום להשתמש בספרייה. הדברים הללו חשובים משמעותית פחות ממשחק שעובד או פרוטוקול תקשורת. למדתי מכך שחשוב לקבוע מטרות ראליסטיות לפרויקטים ורק לאחר שהשלמת את המטרות המינימליות להוסיף דברים חדשים.

מאוד נהנתי מיצירת הפרויקט, למדתי בשנה זו הרבה יותר מכל בגרות, גם הכישורים שאתה לומד בהנדסת תוכנה הם מאוד חשובים בהמשך החיים, למידה מהאינטרנט, ניהול זמן וכתיבת קוד קריא ומודולרי.

<u>ביבליוגרפיה</u>

דרך להעריך את הניקוד ללוח מסויים	https://www.chessprogramming.org/
	Simplified Evaluation Function
Unity	https://unity.com/
Chess.com	/https://www.chess.com
MinMax Algorithm	https://en.wikipedia.org/wiki/Minimax
Board Evaluation	https://www.chessprogramming.org/
	Simplified Evaluation Function
SQLite Library in Visual Studio	https://docs.microsoft.com/en-us/dotnet/
	standard/data/sqlite/?tabs=netcore-cli
תמונות של כלי המשחק בהם השתמשתי	https://opengameart.org/content/pixel-chess-
	<u>pieces</u>